

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

June 2021 | LT

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

REDAKCIJOS SKILTIS

Organizuotos pilietin?s visuomen?s namai ES yra svarbesni nei kada nors anks?iau

Mieli skaitytojai,

Jau tapo tradicija gegužės mėnesį įvertinti Europos integracijos pažangą ir kartu pažvelgti į ateitį.

Gegužės 9-osios sekmadienį kaip ir kiekvienais metais minėjome Europos dieną, jai skirdami daugybę renginių. Antrus metus iš eilės surengėme visiškai virtualią mūsų institucijos atvirų durų dieną, parodėme neįkainojamą EESRK indėlį į ES sprendimų priėmimo procesą ir paaiškinome, kodėl, ypač šiais sudėtingais ir iššūkių negailinčiais laikais, pilietinės visuomenės organizacijos atlieka svarbų ir unikalų vaidmenį ES.

Švęsdami Europos dieną minime Šumano deklaracijos, kuri davė pradžią šiandien 71-uosius gyvavimo metus skaičiuojančios Europos Sąjungos istorijai, paskelbimą, tačiau visų pirma ši diena – tai taikos ir vienybės Europoje šventė. Diena, kai patiriame bendrystės jausmą ir jaučiamės esą didelio projekto dalimi, taip pat turime galimybę visi kartu pamąstyti apie ligšiolinius solidarumo laimėjimus ir apie ateities lūkesčius. Neturime pamiršti, kad didžiausi iššūkiai, su kuriais susiduriame kaip visuomenė, reikalauja mūsų bendrų pastangų.

Europos diena – tai proga susimąstyti apie šių dienų didvyrius: medicinos darbuotojus, mokytojus, socialinius darbuotojus ir visus, kurie padeda kovoti su dramatiškomis pandemijos pasekmėmis. Neturime pamiršti ir asociacijų, organizacijų ir NVO, kasdien aktyviai dirbančių, kad pagerintų žmonių gyvenimą. Apibendrinant, tai proga mintimis pabūti su visa organizuota pilietine visuomene.

Kalbėdami apie pilietinės visuomenės organizacijas, kalbame ir apie mus, EESRK – organizuotos pilietinės visuomenės namus Europos Sąjungoje, ES instituciją, kuri kalba visų šių organizacijų vardu ir sudaro galimybę joms daryti tiesioginį poveikį ES teisėkūros procesams.

Mes labai vertiname šių organizacijų indėlį, todėl kiekvienais metais stengiamės į atkreipti dėmesį į sėkmingas jų iniciatyvas skirdami **Pilietinės visuomenės premiją**. 2021 m. Pilietinės visuomenės premijos konkurso tema – klimato politikos veiksmai, premija bus skiriama už veiksmingus, novatoriškus ir kūrybiškus projektus, kuriais siekiama skatinti teisingą perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos. Kviečiu visus susipažinti su konkurso sąlygomis ir nedelsiant pateikti paraišką. Paraiškas galima teikti iki birželio 30 d.

Gegužės 9-ąją mes taip pat kalbėjome apie ateitį, prisidėdami prie tą pačią dieną prasidėjusios istorinės Konferencijos dėl Europos ateities, kurioje bus svarstomos visos pateiktos idėjos ir vizijos, koks turėtų būti mūsų žemynas. Tai labai svarbus renginys, nes jo metu visiems europiečiams bus suteikta galimybė išsakyti savo nuomonę įvairiose piliečių inicijuojamose diskusijose ir prisidėti prie bendros Europos ateities kūrimo.

Šiuo metu Sąjungos demokratinės institucijos susiduria su dvejopu iššūkiu: spręsti ekonomikos ir sveikatos krizės problemas ir kartu stengtis neprarasti piliečių palaikymo. Tokiomis aplinkybėmis pareiškimai, kad Sąjunga negirdi savo piliečių, tik dar labiau sustiprina įsitikinimą, kad reikia

skatinti dialogą ir Europos pilietinės visuomenės balsui suteikti platesnę viešąją erdvę.

Mūsų institucijos vaidmuo tampa kaip niekada reikšmingas: visi žinome, kad sudaryti sąlygas pilietinei visuomenei kalbėti ir ją išklausyti yra vieni svarbiausių veiksmų siekiant įveikti Europos išgyvenamą sunkmetį. Todėl konferencija dėl Europos ateities yra gyvybiškai svarbi galimybė pilietinei visuomenei aktyviau dalyvauti, susitelkti ir būti išgirstai. Dalyvaujamoji demokratija – tai pagrindinis konferencijos tikslas. Tai du neatsiejami veiksniai: demokratija negalima be dalyvavimo, o dalyvavimas neįsivaizduojamas be aktyvių pilietinės visuomenės organizacijų.

Komitetui tenka atsakomybė ir svarbus vaidmuo kuriant ir puoselėjant mūsų demokratijos pagrindą: užtikrinti kuo platesnį ir kuo daugiau dalyvių įtraukiantį pilietinį dialogą. EESRK struktūra, narių žinios ir praktinė patirtis, komiteto, kaip tilto su ES institucijomis, vaidmuo ir vietos lygmeniu palaikomi ryšiai padės mums parengti tinkamiausius sprendimus šių dienų visuomenės uždaviniams.

Šiuo metu labiau nei bet kada pilietinės visuomenės organizacijos atlieka svarbų vaidmenį Europoje pradedant dalyvavimu atsigavimo veikloje, baigiant jų reikalingu darbu įveikiant kasdienius visuomenei kylančius iššūkius.

Šiuo metu labiau nei bet kada EESRK indėlis tampa reikšmingu.

Cillian Lohan

Už komunikaciją atsakingas ESSRK pirmininkės pavaduotojas

ESRKO VEIKLOS DATOS

2021 m. birželio 3–4 d., Briuselis

Europos piliečių iniciatyvos dienos

Birželio 10 d., Briuselis

EESRK įžanginis renginys vykstant Konferencijai dėl Europos ateities

2021 m. liepos 7–8 d., Briuselis

EESRK plenarinė sesija

Liepos 13 d., Briuselis

Pramonės strategija. Svarbiausiųjų žaliavų vaidmuo kuriant tvirtą pramoninę bazę

„KLAUSIMAS ...“

Mūsų rubrikoje „**Klausimas ...**“ prašome EESRK narių atsakyti į klausimą, kuris tuo metu mums atrodo aktualiausias.

Gegužės–birželio mėn. numeryje paprašėme Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyriaus pirmininko **Laurențiu Plosceanu** pakomentuoti Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime **aptartus socialinius klausimus**, ypač atsižvelgiant į **ateinančiais metais numatomą EESRK darbą**.

„Be tvirto ekonominio pagrindo nebus socialinio aspekto.“

EESRK info klausimas: Gegužės 7–8 d. valstybių ir vyriausybių vadovai ir socialiniai partneriai dalyvavo Porto viršūnių susitikime, kuris buvo pavadintas galimai istoriniu momentu Europai įsipareigojus siekti socialinių teisių. Susitikimo tikslas buvo suteikti tvirtą politinį postūmį Europos socialinių teisių ramsčiui ir jo veiksmų planui, kuriais siekiama paskatinti užimtumą ir užtikrinti lygias galimybes ir socialinę apsaugą visiems. Vertinant šio susitikimo rezultatus ir jame aptartus socialinius klausimus, kokios, Jūsų nuomone, svarbiausios užduotys laukia EESRK ateinančiais metais?

LAURENȚIU PLOSCEANU: „BE TVIRTO EKONOMINIO PAGRINDO NEBUS SOCIALINIO ASPEKTO“

Tam tikra prasme mes visi tapome šių „polipandeminių“ laikų įkaitais – savo pažeidžiamumo, baimių, lūkesčių įkaitais...

Koronavirusas galų gale sukėlė keletą pandemijų, kurios ne tik vienu metu plinta, bet ir savo žalingu poveikiu stiprina viena kitą.

Šiuo požiūriu 2021 m. gegužės mėn. vykusiame Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime Europos institucijos ir Europos socialiniai partneriai žengė dar vieną drąsų žingsnį.

Dabar turime tvirtą planą, kuris turėtų padėti valstybėms narėms ir ES greitai vykdyti esmines struktūrines reformas, užtikrinti produktyvias investicijas, augimą, konkurencingumą, užimtumą ir didesnę ES piliečių gerovę.

Be tvirto ekonominio pagrindo nebus socialinio aspekto. Konkurencingumas ir didesnis našumas, taip pat įgūdžiais ir žiniomis grindžiama sveikata ir sauga yra patikimas būdas išsaugoti Europos visuomenės gerovę. Ekonomikos augimas ir gerai veikianti vidaus rinka yra būtinos išankstinės sąlygos ES socialiniam aspektui stiprinti. Dabar atėjo metas stiprinti mūsų Europos socialinės rinkos ekonomikos sistemos privalumus ir šalinti jos trūkumus.

Mūsų Europa yra ir visada buvo socialinė. Mūsų socialinė rinkos ekonomika yra pavyzdys visam pasauliui, kuriuo daugelis žavisi ir kurio kai kurie trokšta. Ji grindžiama plataus masto socialinės srities *acquis* sistema, kuria ne tik remiamasi nustatant pagrindinius principus, bet ir vadovaujamosi rengiant valstybių narių socialinius teisės aktus ir politiką

bei juos papildant ir koordinuojant.

Kalbant apie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą, Komisijos pristatytame veiksmų plane pateikiama naudingų gairių, be kita ko užimtumo, įgūdžių, sveikatos ir socialinės apsaugos srityse.

Visos veiksmų plane numatytos iniciatyvos ar priemonės turi būti įgyvendinamos tinkamu lygmeniu, atsižvelgiant į skirtingą ES, valstybių narių ir socialinių partnerių kompetenciją, įgaliojimus ir aiškiai apibrėžtus vaidmenis užimtumo ir socialinės politikos srityje ir jų visapusiškai laikantis.

Tai reiškia, kad turi būti griežtai laikomasi subsidarumo ir proporcingumo principų, atsižvelgiama į skirtingas socialines ir ekonomines aplinkybes ir į nacionalinių sistemų įvairovę, tai pat į socialinių partnerių vaidmenį bei autonomiją.

Ypač džiaugiuosi tuo, kad Porto deklaracijoje ir veiksmų plane daug dėmesio skiriama užimtumui ir įgūdžiams. Kaip teigiama veiksmų plano įžangoje, Europos socialinės rinkos ekonomika grindžiama konkurencingu tvarumu. Stipri ir atspari ekonomika, kuri remtųsi patikimos ekonominės politikos įgyvendinimu visoje Europoje ir kvalifikuotos novatoriškos darbo jėgos našumo potencialo išlaisvinimu, yra

vienintelis tikrai įtraukaus ir socialinio matmens Europoje pagrindas.

Žaliai ir skaitmenine pertvarkai reikės daugiau investicijų į švietimą, profesinį mokymą, mokymąsi visą gyvenimą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, t. y. į patobulintą ir pragmatišką požiūrį į švietimą ir įgūdžius.

Žvelgiant iš Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės (SOC) skyriaus perspektyvos, šių metų politiniai prioritetai ir veiksmų planas atitinka Porto aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas. Esame įsipareigoję toliau dirbti iš peties ir socialinių partnerių bei pilietinės visuomenės organizacijų vardu teikti reikiamas nuomones. EESRK turi stiprinti savo iniciatyvų vaidmenį, kad galėtų ginti ir apsaugoti ES vertybes.

Jei kam nors prireiktų kitos priežasties, kodėl ES valstybės narės turėtų tvariau ir labiau koordinuoti priemones ES lygmeniu, kad įveiktų krizes, pakaktų tiesiog pagalvoti apie atskirai taikytų priemonių pasekmes „polipandemijos“ kontekste. Tai daryti reikėtų vien dėl Europos integracijos, tačiau kitu atveju bent jau reikėtų suprasti, kad valstybės pavieniui šios krizės geriau įveikti negalėtų.

Tam tikra prasme mes visi tapome šių „polipandeminių“ laikų įkaitais – savo pažeidžiamumo, baimių, lūkesčių įkaitais...

Turime išsilaisvinti dabar, pagerbdami protėvių palikimą ir kitos kartos labui.

Laurențiu Plosceanu

SOC skyriaus pirmininkas

NEW PUBLICATIONS

Netikėtas svečias

Kiekvieną mėnesį pristatome netikėtą svečią – gerai žinomą asmenybę, kuri pasidalija savo požiūriu į aktualijas. Tokie pokalbiai įneša gaivaus oro, išplečia mūsų akiratį, įkvėpdamas ir leisdamas geriau pažinti šiandienos pasaulį.

Gegužės mėn. numeryje džiaugiamės galėdami Jus supažindinti su žinomu istoriku Normanu Daviesu, kuris maloniai sutiko atsakyti į EESRK info klausimus. Puikus Europos istorijos, ypač Didžiosios Britanijos, Lenkijos, Vidurio ir Rytų Europos specialistas, profesorius N. Davies yra daugelio knygų, tapusių bestseleriais, autorius: „Europa, Istorija“, „Dievo žaislas“, „Kylantieji 44-ieji“ „Europa 1939–1945 kare“, „Mikrokosmosas. Vidurio Europos miesto portretas“. Profesorius N. Davies taip pat yra Europos kolegijos kviestinis profesorius.

Norman Davies gimė 1939 m. Boltone (Lankašyras), baigė Boltono mokyklą, studijavo Oksfordo universiteto Magdalenos koledže, Sasekso universitete ir kituose Europos universitetuose, kaip antai, Grenoblio, Perudžos ir Krokuvos universitetai. Studijų metais susiformavo jo ilgalaikės mokslinės perspektyvos europinė kryptis. Daugelį metų jis buvo Londono universiteto Slavų ir Rytų Europos studijų mokyklos istorijos profesorius, taip pat dėstė Kolumbijos, Makgilio, Hokaido, Stanfordo, Harvardo, Adelaidės ir Australijos nacionaliniame (Kanbera) universitetuose.

Profesorius N. Davies yra daugelio knygų autorius: „Baltasis erelis, raudonoji žvaigždė: Lenkų-sovietų 1919–1920 metų karas“ (1972 m.), „Dievo žaislas: Lenkijos istorija“ (1981 m.), pirmoji bestseleriu tapusi knyga „Europa: Istorija“ (1996 m.), „Salos: Istorija“ (1998 m.), „Mikrokosmosas. Vieno vidurio Europos miesto portretas“ kartu su Rogeriu Moorhouse'u, 2002 m.), „Kylantieji 44: Varšuvos mūšis“ (2003 m.), „Europa 1939–1945 kare: Nepaprastoji pergalė“ (2006 m.) ir „Išnykusios karalystės: Valstybių ir tautų kilimas ir smukimas“ (2011 m.). Jo knygos buvo išverstos į daugiau kaip dvidešimt kalbų, profesorius reguliariai dalyvauja radijo laidose.

1997–2006 m. N. Davies buvo Oksfordo universiteto Volfsono koledžo vyresnysis docentas ir šiuo metu yra Oksfordo universiteto Šv. Antonijaus koledžo garbės docentas, Oksfordo ir UNESCO profesorius Krokuvos Jogailaičių universitete. Nuo 1997 m. jis yra Britų akademijos narys, o nuo 2011 m. – Velso mokslininkų draugijos narys. Profesorius buvo apdovanotas Lenkijos baltojo erelio ordinu, o Jungtinėje Karalystėje – Šv. Mykolo ir Jurgio ordinu (GCMG) už nuopelnus istorijos mokslui. N. Davies yra kelių Jungtinės Karalystės ir Lenkijos universitetų garbės daktaras, jam taip pat suteiktas penkių miestų garbės piliečio vardas bei Kembridžo universiteto Klaros ir Šv. Petro koledžų garbės nario vardas.

Profesorius N. Davies su žmona Maria gyvena Oksforde ir Krokuvoje, turi du sūnus Danielį ir Christianą (ehp).

Tai, kas kartu nesilaiko, subyra

„Visą gyvenimą mane nepaprastai domino skirtumas tarp to, ką matome, ir to, kaip yra iš tikrųjų. Paprastai viskas nėra taip, kaip atrodo“. Norman Davies

EESRK info: Europa, ruošdamasi Konferencijai dėl Europos ateities, pasiekė lūžio tašką. Kol kartu su pandemine krize vyko pokyčiai, išryškėjo tam tikros, grėsmę Europos integracijai galinčios kelti išcentrinės jėgos, ypač Vidurio ir Rytų Europoje. Kaip tai pakomentuotumėte?

N.D.: Kaip istorikas, pradėsiu pasakydamas, kad mes visada esame lūžio taške. Visą laiką kažkas keičiasi, juda kita, nei buvo manyta, kryptimi. Reikia pasakyti, kad iš pokyčių, kurie per pastaruosius penkerius metus įvyko Vakarų Europoje, didžiausias buvo Jungtinės Karalystės pasitraukimas iš Sąjungos. Ir man atrodo, kad Jungtinė Karalystė yra pati. Manau, kad netrukus Jungtinės Karalystės nebeliks, kažkas kitas užims jos vietą. Vidurio Europos atveju net neįsivaizdavome, kad tokia didelė gyventojų dalis buvo nepatenkinta po 1989 m. įvykusiais pokyčiais ir, aišku, nežinojome, kaip tą nepasitenkinimą įvardyti. Tuo metu nebuvo girdėję apie populizmą. Dar daugiau, nesuvokėme, kad tai, kas prasidėjo Lenkijoje, turėjo panašumų su įvykiais kitose šalyse. Tada dar nebuvo prezidento Trumpo, jokio „Brexit'o“ pavojaus. Dabar žinome, kad klydome. Šios populistinės tendencijos daugelyje šalių yra panašios. Šiuo metu kyla labai daug klausimų dėl pačios Europos Sąjungos ir apskritai tarptautinio stabilumo.

Dėl išcentrinių jėgų ES norėčiau pasakyti, kad tos jėgos, kurios neabejotinai egzistuoja, telkiasi ne tik aplink Vengriją ir Lenkiją: jų yra ir pačioje eurozonos širdyje, jos stumia turtingesnes yra Šiaurės Europos valstybes tolyn nuo trapesnės ekonomikos šalių

Pietuose.

EESRK info: Pakalbėkime apie Konferenciją dėl Europos ateities. Koks, Jūsų nuomone, turėtų būti svarbiausias ES darbo aspektas?

N. D.: Svarbiausia yra bendradarbiavimo kultūra, kuri prieštarauja senesnei idėjai, kad atskiros valstybės gali vadovautis tuo, ką prancūzai seniau pavadino „égoisme sacré“ – kažkada norma buvusi šventu individualių šalių savanaudiškumu. Antrasis pasaulinis karas parodė, kad teisė elgtis savanaudiškai ir bet kokia kaina ginti savo „nacionalinius interesus“ buvo (ir tebėra) destruktivi visiems. Pats vertingiausias Europos bendruomenės laimėjimas yra bendradarbiavimo kultūra, priešpastatyta nacionaliniam egoizmui. Akivaizdu, kad kai kurios vyriausybės ir grupės nori sugrįžti prie savo nacionalinių interesų gynimo. Tačiau esu giliai įsitikinęs, kad jos klysta. Yra toks senas angliškas posakis: „jeigu nesikabinsime vieni į kitus, kabosime atskirai“. Būtent todėl ES judėjimas išliko ir taip ilgai galėjome džiaugtis taika.

EESRK info: *Prezidentas François Mitterrand'as ir kancleris Helmutas Kohlis yra du iškilūs gerai žinomi buvę politiniai veikėjai. Ar, Jūsų nuomone, atsirastų bent pora panašių šalių, kurios galėtų pirmosios žengti žingsnį prieš nacionalinį egoizmą? Kas gali tapti ES lyderiais?*

N. D.: Ne, manau, kad lyderystė ES yra silpna, pamatėme tai per pandemiją, kuri Europoje nebuvo gerai valdoma. Prancūzijos ir Vokietijos lyderystės galbūt labai reikėjo prieš 50 metų, kai užgimė Europos judėjimas. Šešių šalių Europoje Prancūzija ir Vokietija buvo tikrai didžiausios narės (tikiuosi nebūsime labai neteisūs Italijos atžvilgiu), todėl buvo natūralu, kad pokario susitaikymo procesui vadovavusios Prancūzija ir Vokietija turėjo suteikti pradinį postūmį šiam projektui. Tačiau šiuo metu taip nebėra. Dabar yra 27 narės ir reikia daugiau sanglaudos. Tikėkimės, kad lyderystės sulauksime ne vien iš Prancūzijos su Vokietija, ji ateis ir iš kitų šaltinių. Tam yra svarių priežasčių.

Prancūzija yra viena iš tų šalių, kurioms populizmas kelia didžiausią grėsmę. Marine Le Pen įtaka stiprėja, o Emmanuelis Macronas politiškai nėra labai stiprus. Mažai tikėtina, kad Prancūzija sugebės imtis vadovaujamo vaidmens. Pasitraukus Angelai Merkel daug sumaišties turime ir Vokietijoje. Jau labai greitai Europai lyderių reikės ieškoti kitur. Kitu atveju, ateityje būtume pokalbių šou, o ne veiksmų programos žiūrovais.

EESRK info: *Koks, Jūsų nuomone, būtų pilietinės visuomenės vaidmuo diskusijose dėl Europos ateities? 2021 m. balandžio 19 d. pradėjo veikti Europos Komisijos ir Europos Parlamento platforma, kurioje piliečių prašoma užduoti klausimų apie lūkesčius, siejamus su Europos ateitimi. Kaip manote, kokį vaidmenį piliečiai galėtų atlikti šioje diskusijoje?*

N. D.: Akivaizdu, kad visuomenė turi atlikti tam tikrą vaidmenį, tačiau joje gimsta tūkstančiai skirtingų nuomonių ir ji negali pati viena efektyviai veikti. Visuomenei turi vadovauti politiniai lyderiai, kurie supranta žmonių baimes ir troškimus, tuo tarpu nesant tokios lyderystės visuomenė pati tampa šarlatanų ir ekstremistų auka. Akivaizdu, kad naudinga išgirsti piliečių nuomonę, tačiau politiniam žaidimui reikia daugiau. Visuomenę turi įkvėpti ir sutelkti dinamiški lyderiai, partijos, judėjimai ir, aišku, geros idėjos.

EESRK info: *Kokių, Jūsų nuomone, rezultatų galima tikėtis iš Konferencijos dėl Europos ateities? Ar galima tikėtis pažangos Prancūzijos pirmininkavimo laikotarpiu? Ar prisimenate, kas įvyko po 2002–2003 m. Europos konvento, kuriam pirmininkavo buvęs Prancūzijos prezidentas Valéry Giscard'as d'Estaing'as ir kurio metu buvo parengta Europos konstitucija, o ją 2005 m. galiausiai atmetė Prancūzija ir Nyderlandai?*

N. D.: Esu istorikas, ne astrologas. Negaliu Jums pasakyti, kas nutiks ateityje, tačiau apskritai konferencijos nėra ta vieta, kur priimami sprendimai, nebent tai būtų vadovų konferencijos, kokios vyko Jaltaje ar Potsdame, kur buvo priimti svarbūs tarptautiniai sprendimai. Dauguma konferencijų gali tik sukurti nuotaiką, politinį klimatą, atmosferą, padrąsinti dalyvius arba kaip tik juos atgrasšaldyti. Reikia tikėtis, kad gera konferencija pagerins nuotaiką ir paskatins vadovus imtis veiksmų. Tačiau joms pačioms tai retai pavyksta.

Taip, gerai prisimenu Giscard'ą d'Estaing'ą (jis kilęs iš kaimo Overnės regione, kur turiu gerų draugų). Bet ar galima kaltę dėl ES konstitucijos nesėkmės suversti Konventui? Ne viskas buvo taip paprasta. kažkas tiesiog nepadarė namų darbų.

EESRK info: *Gegužės 1 d. minėjome 17-ąsias ES plėtros metines, kai į ES įstojo 10 naujų narių, o praėjus trejiems metams jų gretas papildė dar trys šalys. Kaip vertinate poslinkius praėjus septyniolikai metų po šios plėtros?*

N. D.: Su didžiąja plėtra buvo siejami dideli lūkesčiai, pirmiausia, kad taika ir klestėjimas, kuriais Vakarų Europa džiaugėsi ankstesnius 30–40 metų, persikels į kitą žemyno pusę ir daugeliu atveju taip ir atsitiko. Labai sunku patikėti, kad kai kurioms šalims, kurios už plėtrą, už stojimą į ES balsavo su didžiuliu gyventojų palaikymu, šiandien vadovauja visiškai priešingų įsitikinimų vyriausybės. Prieš tai kalbėjau apie bendradarbiavimo kultūrą kaip priešpriešą nacionaliniam egoizmui, tačiau šią pamoką išmoko ne visi.

EESRK info: *Esate Didžiosios Britanijos pilietis, gyvenantis dabar jau trečiojoje šalyje. Ko, Jūsų manymu, Europa gali pasimokyti iš „Brexit’o“?*

N.D.: Būtų gerai, jeigu žinočiau. Mano nuomone, „Brexit’as“ buvo baidi klaida ir tikriausiai sugriauš šalį, kurioje gimiau. Beje, aš esu ir Lenkijos pilietis, o mano žmona – lenkė. Mums pažįstamos abi stovyklos. Visada sakau savo draugams iš Lenkijos, kad padėtis Lenkijoje gal ir bloga, tačiau ne tokia grėsminga, kaip Didžiojoje Britanijoje. Nėra pavojaus, kad Lenkija artimiausiu metu subyrės, tačiau tai greičiausia nutiks Jungtinei Karalystei. Prieš porą dienų skaičiau paskaitą internetu auditorijai iš Armos miesto Šiaurės Airijoje: trajektorija yra gana aiški ir Šiaurės Airijoje ryški susijungimo su Respublika tendencija. „Brexit’as“ sugriovė sąjungą su ES, tačiau taip pat griauja Anglijos sąjungą su Šiaurės Airija ir Škotija, o atėjus laikui ir su Velsu. Nuo pat pradžių „Brexit’o“ varomoji jėga buvo savanaudiškas anglų nacionalizmas ir po jo galiausiai turėsime skurdesnę, silpnesnę Angliją, savo salose netekusią kaimyninių tautų paramos. Tai, kas kartu nesilaiko, subyra. Manau, kad visi šie populistiniai judėjimai, kaip sakoma, „kerta šaką, ant kurios sėdi“ ir „patys kasa sau duobę“. Kol kas nematau, kuria linkme judama ES, išskyrus tai, kad Sąjunga turi daug problemų. Prieš „Brexit’ą“ Jungtinė Karalystė ir ES lenktyniavo, „kuri pirmiau subyrės“. Po „Brexit’o“ žinau, kad šias nelemtas lenktynes laimi Jungtinė Karalystė: ES tikrai nesugrius pirmiau jos. Bebūnant šioje saloje mane ima pavydas, kad Europos problemos nėra tokios opios kaip mūsų.

EESRK info: *Ar galime įvertinti, kaip prezidentas Joe Bidenas tvarkosi su sparčiais pokyčiais ir reformomis JAV? Ar manote, kad tai gali turėti pasekmių ES?*

N. D.: Na taip. Donaldo Trumpo pralaimėjimas buvo didžiausias smūgis, kurį per pastaruosius dešimt metų patyrė populizmas. D. Trumpas buvo pasaulinis populistų lyderis. Jį garbino kai kurie Europos režimai, žavėjėsi tuo, kaip jis kalba ir juodina esamą tvarką. Ir štai jis pralaimėjo. Tada atėjo J. Bideno eilė ir jam stebėtinai gerai sekasi. Laiko mažai ir nežinia, ar jo sėkmė bus didžiulė ar jos nebus. Linkiu jam „gero vėjo“. Kaip žinote Vakarų pasaulis – Europa ir Šiaurės Amerika – sudaro vieną politinį ir civilizacinį bloką, o JAV yra didžiausia ir stipriausia šio bloko valstybė. Tai, kas vyksta JAV, paveikia mus visus.

EESRK info: *Paskutinis klausimas, ką šiuo metu rengiate? Galbūt naują knygą?*

N. D.: Visada rengiu naują knygą. Dabar galiu pasakyti, kad jų bus dvi. Vieną po keleto dienų išleis „Penguin Books“ Londone. Tai bus karaliaus Jurgio II, 1727–1760 m. valdžiusio britų monarcho, kurį vadinu „Jurgiu Augustu“, biografija, jo „kontinentinė istorija“. Šis karalius valdė sudėtinę valstybę, kurią sudarė trys teritorijos: Didžiosios Britanijos karalystė, Airijos karalystė ir Braunšveigo-Liuneburgo (Hanoverio) elektoratas Vokietijoje. Jis buvo ne tik britų karalius, bet ir svarbus Šventosios Romos imperijos princas elektorius, valdęs daug metų tuo laikotarpiu, kai Didžioji Britanija tapo pasauline jūrų galybe ir svarbiausia vergų prekybos valstybe. Dauguma britų nė nežino, kad Britanijos monarchas tuo pat metu valdė žemyninę valstybę. Taigi parašiau nedidelę knygą, kuri turėtų sukelti tam tikrą ažiotažą.

Baigęs Jurgio Augusto istoriją, imsiuosi Austrijos–Vengrijos teritorijos Galicijos, vienos iš jau nebeegzistuojančių „dingusių karalysčių“, istorijos. Galicijoje, kurios teritorija driekėsi dabartinėje Lenkijoje ir Ukrainoje, iki 1918 m. gyveno trys didelės lenkų, ukrainiečių ir žydų bendruomenės. Tačiau po to, kai Galicija buvo padalyta, atsiminimus apie ją iškreipė nacionalinės nuostatos. Lenkai rašo, kad tai buvo Lenkijos

karalystė, ukrainiečiai – kad pirmiausia Ukrainos, o žydų istorikai kartais sukelia įspūdį, kad Galicija buvo atskira žydų planeta. Mano nuomone, istorinę Galiciją tiksliai įsivaizduoti ir atkurti galima derinant visus tris elementus Austrijos kontekste, o trokštamą efektą norėčiau pasiekti kruopščiai naudodamas šiuolaikinius duomenis ir atsiminimus.

EESRK info: Labai ačiū už šį interviu.

N. D.: Ačiū Jums! Buvo labai malonu!

[Herman van Rompuy: The old poet speaks gently](#)

We are pleased to continue the publication of the series of haikus, under the common title "The old poet speaks softly", offered to us by their author, Herman van Rompuy, former President of the European Council.

Original version of haiku is in French

Herman van Rompuy: The old poet speaks gently

A son of the sun

The cold of May does not get used to

The heat is already beckoning

xxx

Trees in bloom

Landmarks in the fog

Greyish-white mystery

xxx

Every country is different

But the sky and the clouds

Cover everything

EESRK NAUJIENOS

EESRK skelbia konkursą 2021 m. pilietinės visuomenės premijai už klimato srities veiksmus

EESRK apdovanos penkis klimato srities projektus, kuriais parodomas neįkainojamas pilietinės visuomenės indėlis neutralizuojant poveikį klimatui.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) skelbia 2021 m. pilietinės visuomenės premijos konkursą. Šių metų premijos tema pasirinkti klimato srities veiksmai ir EESRK atrinks geriausias kūrybiškas ir inovatyvias iniciatyvas, kuriomis siekiama skatinti teisingą perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos.

Paraiškas gali teikti visos pilietinės visuomenės organizacijos, oficialiai įregistruotos Europos Sąjungoje ir veikiančios vietos, regionų, nacionaliniu ar Europos lygmeniu. Į premiją taip pat gali pretenduoti ES gyvenantys pavieniai asmenys. Konkursui siūlomos iniciatyvos ir projektai turi būti vykdomi Europos Sąjungoje.

Projektai privalo būti jau įgyvendinti arba vis dar įgyvendinami.

Galutinis paraiškų pateikimo terminas – 2021 m. birželio 30 d. 10.00 val. (Briuselio laiku).

Iš viso ne daugiau kaip penkiems nugalėtojams bus skirta **50 000 EUR**. Premijos įteikimo ceremoniją, priklausomai nuo visuomenės sveikatos padėties, numatoma surengti 2021 m. gruodžio 8–9 d. Briuselyje įvyksiančioje EESRK plenarinėje sesijoje.

EESRK, kaip pirmoji ES institucija, kuri suteikė žodį Greta Thunberg vos prasidėjus pasauliniam klimato streiko judėjimui „Fridays for Future“, visada aktyviai rėmė veiksmus, vykdomus pagal principą „iš apačios į viršų“ ir visada pabrėžė, kokios svarbios yra visuomeninės organizacijos ir pavieniai asmenys siekiant neutralizuoti poveikį klimatui. Jie atlieka lemiamą vaidmenį padėdami keisti normas ir elgseną, žalinti vietos ekonomiką ir skatinti perėjimą prie nulinio grynojo išmetamųjų teršalų kiekio visuomenės vietos ar regionų lygmeniu.

Savo darbais EESRK ne kartą pabrėžė, kad Europos žaliojo kurso, pagal kurį ES įsipareigojo iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui, sėkmė priklauso nuo visų subjektų veiksmų ir įsipareigojimų. Viena iš pagrindinių žaliojo kurso iniciatyvų – Europos klimato paktas – turi būti orientuota į žmonių skatinimą ne didinti šią problemą, o padėti ją spręsti, suteikiant jiems daugiau galimybių keisti sistemas, dėl kurių kilo klimato krizė.

Skirdamas išskirtinę premiją šiai itin svarbiai temai, EESRK nori pagerbti ir atkreipti dėmesį į nevalstybinio lygmens dedamas pastangas klimato srityje. Premija taip pat siekiama skatinti tęsti vykdomus projektus ir įkvėpti naujas iniciatyvas, taip pabrėžiant pilietinės visuomenės organizacijų ir pavienių asmenų indėlį į Europos žaliajį kursą.

Į premiją pretenduoti gali bent vienai mūsų [pranešime spaudai](#) nurodytų temų skirti projektai.

Visą reikalavimų sąrašą ir internetinę paraiškos formą rasite EESRK interneto svetainėje:
<http://www.eesc.europa.eu/civilsocietyprize/> (II)

EESRK Porto socialiniame susitikime: žmonės turi būti svarbiausi!

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) ketina aktyviai prisidėti prie bendrų Europos pastangų siekiant Europos socialinių teisių ramsčių principus paversti veiksmais ir sukurti teisingesnę, labiau klestinčią Europą visiems.

Gegužės 7 d. dalyvaudami ES Tarybai pirmininkaujančios Portugalijos surengto Porto aukščiausiojo lygio susitikimo socialiniais klausimais metu vykusioje aukšto lygio konferencijoje EESRK atstovai pareiškė, kad Komitetas yra pasiryžęs skatinti tokį ekonominį ir socialinį atsigavimą, kai įgyvendinant politikos priemones svarbiausi yra žmonės.

EESRK dirbs kartu su kitomis ES institucijomis, valstybėmis narėmis ir piliečiais, kad pasiektų Europos socialinių teisių ramsčių veiksmų plano tikslus. Tai apima užimtumo didinimą, švietimo stiprinimą ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimą.

„Savo veiksmais galime padėti Europai atsigauti arba galime siekti dar daugiau ir padėti jai suklestėti! Kad taip atsitiktų, turėtume sudaryti sąlygas daug darbo vietų turinčios ES klestėjimui“, – sakė **EESRK pirmininkė Christa Schweng**. „Taip pat turėtume užtikrinti, kad visi piliečiai būtų remiami, įgytų darbui ir gyvenimui reikalingų įgūdžių ir galėtų su pasitikėjimu žvelgti į ateitį. Tikrai galite pasikliauti mūsų pasiryžimu pademonstruoti, kad ES ir valstybės narės gali veikti kartu su savo piliečiais ir pagerinti jų gyvenimus, nepalikdamos nė vieno nuošalyje.

Be EESRK pirmininkės, Komiteto delegacijoje, atvykusioje į Portą, dalyvavo trijų EESRK grupių pirmininkai **Stefano Mallia (Darbdavių grupė), Oliver Ropke (Darbuotojų grupė) ir Seamus Bolland („Išvairinė Europa“)**.

EESRK delegacija dalyvavo aukščiausiojo lygio susitikimo darbo posėdžiuose, kurie buvo organizuojami pagal temas, susijusias su siūlomais veiksmų plano tikslais: 1) darbu ir užimtumu, 2) įgūdžiais ir inovacijomis bei 3) gerovės valstybe ir socialine apsauga.

Tapęs svarbiu Portugalijos pirmininkavimo ES Tarybai momentu, Porto aukščiausiojo lygio susitikimas pirmą kartą subūrė socialinius partnerius ir Europos institucijas, kad jie galėtų pareikšti savo pritarimą susitarimui dėl būsimos socialinės Europos.

Susitikimo metu vykusioje aukšto lygio konferencijoje buvo kalbama apie tai, kaip geriausiai įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį, apie kurį buvo paskelbta ankstesniame, 2017 m. Geteborge vykusiam viršūnių susitikime. Europos socialinių teisių ramstis apima 20 principų, kurie turėtų padėti kurti tvirtesnę, teisingesnę ir įtraukesnę Europą, kurioje visiems jos piliečiams būtų suteikiamos lygios galimybės. (II)

Turime pasinaudoti ilgai laukta galimybe

EESRK pirmininkės Christos Schweng pranešimas Konferencijos dėl Europos ateities atidarymo proga

Šiandien, prasidedant Konferencijai dėl Europos ateities, kviečiu piliečius įsitraukti į šį istorinį procesą. Taip pat norėčiau paprašyti politikų pasirūpinti, kad mes kiek galima labiau atsižvelgtume į tai, ką turi pasakyti žmonės.

Konferencija yra unikalus dalyvaujamosios demokratijos procesas. Kad ji būtų sėkminga, dalyvavimas joje turi remtis principu „iš apačios į viršų“. Privalome pasiekti žmones gatvėse visuose ES kampeliuose ir įsiklausyti į tai, ką jie turi pasakyti. Privalome stengtis, kad vienodai dalyvautų tie, kurie yra įsitikinę ES reikalingumu, ir tie, kurie dėl jos dvejoja.

Tačiau išklausti žmonės tėra pirmas žingsnis. Konferencijos renginiuose iškeltos idėjos turėtų tapti konkrečiomis rekomendacijomis ES imantis veiksmų. Taip pat siūlyčiau į diskusijų apimtį pažvelgti pragmatiškai. Užuoť pasinėrus į aukšto lygio filosofinius ginčus, kuriuose neįmanoma rasti tiesos, verčiau pasitenkinti ne tokio plataus užmojo, bet visiems priimtinais išvadomis.

Be to, pažanga turi būti išmatuojama. Sutinku, kad reikia paruošti „suvestinę“, kurioje piliečiai galėtų matyti, kokios priemonės siūlomos Konferencijoje. Žmonėms reikia galimybės susidaryti aiškų vaizdą apie esamą padėtį ir matyti Konferencijoje nagrinėtų jų pasiūlytų temų chronologiją. Institucijos turi paaiškinti, kodėl jos įgyvendina tam tikrus pasiūlymus, o kitų – ne.

Rytdienos Europai reikia naujo, pozityvaus naratyvo. Turime įrodyti, kad Europa yra puiki vieta gyventi ir klestėti, vieta, kurioje pagal bendrai sutartas vertybes visi gali gyventi taip, kaip nori. Žmonės JAV didžiuojasi savo amerikietiška svajone. Tikiu, kad atėjo laikas europiečiams pagaliau pradėti mėgautis savo gyvenimo būdu, jo teikiamais privalumais ir juos vertinti.

EESRK aktyviai prisidės prie Konferencijos savo renginiais ir visoje Europoje sutelkdamas pilietinės visuomenės organizacijas. Tikimės, kad mūsų garsus ir aiškus balsas bus išgirstas. Jei iš tiesų norime grąžinti Europos projektą piliečiams, vairą reikėtų perduoti pilietinei visuomenei.

Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimas yra svarbus įvykis Europai

Balandžio 28 d. **Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK)** pasikeitė nuomonėmis su **už darbo vietas ir socialines teises atsakingu Komisijos nariu Nicolasu Schmitu** dėl Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano ir Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimo, kuriame planas turėjo būti aptartas aukščiausiu lygmeniu.

Diskusijose, kurios vyko virtualios EESRK plenarinės sesijos metu, Komitetas taip pat pristatė ir priėmė rezoliuciją dėl savo indėlio į Porto aukščiausiojo lygio susitikimą – *Bendradarbiavimas su Europos pilietine visuomene mūsų tvarios ateities labui*.

Rezoliucijoje EESRK pabrėžė, kad Porto aukščiausiojo lygio susitikimas yra svarbus įvykis ir „galimybė parodyti, kad ES ir valstybės narės veikia kartu su savo piliečiais ir jų gerovės labui, nė vieno nepaliekant

nuošalyje“.

EESRK nuomone, gaivinant ekonomiką po pandemijos negalėjo būti tinkamesnio laiko Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planui. Visi piliečiai, įskaitant pažeidžiamiausius asmenis, turi turėti galimybę, aktyviai įsitraukiant pilietinei visuomenei, dalyvauti kuriant Europos socialinių teisių ramsčio viziją ir ją įgyvendinant ateityje, susitapatinti su ja ir joje pasisemti vilties.

EESRK ragina valstybes nares ir Europos institucijas imtis veiksmų daugelyje sričių. Reikia didinti Europos ekonomikos socialinį atsparumą, skatinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas.

EESRK pirmininkė **Christa Schweng** pasakė: „Šis aukščiausiojo lygio susitikimas yra žingsnis į priekį ES politikoje didžiausią dėmesį skiriant žmonėms. EESRK savo darbu siekia prisidėti prie ekonomikos gaivinimo ir kuo geresnio pasirengimo žalesnei ir labiau skaitmenizuotai visuomenei ir ekonomikai, pasitelkiant pilietinės visuomenės idėjas ir rekomendacijas.“

N. Schmit veiksmų planą pavadino planu žmonėms ir pridūrė, kad juo siekiama gerinti nepalankiausioje padėtyje esančių ir pažeidžiamiausių visuomenės grupių (moterų, vaikų, jaunimo ir neįgaliųjų) gyvenimo ir darbo sąlygas. Pagrindinis dėmesys skiriamas išankstinei konkurencingumo ir inovacijų sąlygai – socialiai atsakingesnės aplinkos skatinimui ir investicijoms į žmones.

„Ekonomika neklestės ir skaitmeninė bei žaliaji pertvarka nebus sėkminga, jei žmonės nebus pakankamai sveiki, išsilavinę ir parengti. Norime pabrėžti, kad mūsų socialinis modelis yra ne našta, o išskirtinis bruožas ir turtas, leidęs mums geriau nei kituose pasaulio regionuose kovoti su pandemija“, – sakė N. Schmit.

Tačiau jis pabrėžė, kad Komisija labai gerai supranta kompetencijos pasidalijimą tarp nacionalinio ir ES lygmens ir neketina imtis teisėkūros srityse, kurios nepatenka į jos kompetencijos sritį. Tai ypač pasakytina apie būdus siekti tikslų, kuriuos nustatė valstybių narių vyriausybės. (II)

EESRK remia tvirtą ir tvirtą ES sveikatos sąjungą?

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) tvirtai pasisakė už Europos sveikatos sąjungos kūrimą, ragindamas ES ir valstybes nares reaguoti į europiečių prašymus sveikatą laikyti prioritetu.

Neseniai atliktos apklausos rodo, kad ne mažiau kaip 66 proc. europiečių norėtų, kad ES būtų suteikta didesnė atsakomybė už sveikatos klausimus ir daugiau kaip pusė pritaria tam, kad visuomenės sveikata taptų svarbiu ES prioritetu išlaidų požiūriu.

Todėl balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje EESRK palankiai vertina Komisijos dokumentų rinkinį dėl ES sveikatos sąjungos kaip visų europiečių teisės į kokybišką sveikatos priežiūrą įgyvendinimo atskaitos tašką. Tokiu būdu kokybiškos sveikatos priežiūros paslaugos bus užtikrinamos ir suteikiamos visiems ES piliečiams, nepriklausomai nuo jų socialinio ar ekonominio statuso ar jų šalies ar gyvenamosios vietos, o šiuo metu taip dar nėra.

Nors lapkričio mėn. paskelbtame Komisijos dokumentų rinkinyje daugiausia dėmesio skiriama geresnei tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai ir galimų būsimų pandemijų prevencijai ir valdymui, EESRK jį pavadino „svarbiu nauju poslinkiu“, kuris turėtų inicijuoti sisteminius pokyčius, neapsiribojant vien tik krizių valdymu.

Komentuodama EESRK poziciją, **EESRK pirmininkė Christa Schweng** pasakė: „Šios iniciatyvos yra pirmieji žingsniai kuriant tikrą Europos sveikatos sąjungą, kurios mums reikia ir kurioje visos ES valstybės narės bendradarbiautų siekdamas gerinti ligų prevenciją, gydymą ir vėlesnę priežiūrą. Tokia Sąjunga sudarytų sąlygas ES šalims kartu pasirengti bet kokiai būsimai sveikatos krizei ir ją valdyti. Imantis veiksmų šioje srityje taip pat reikia atsižvelgti į pilietinės visuomenės ir socialinių partnerių nuomonę, juk jie atliko labai svarbų vaidmenį apsaugant ir skatinant teises pandemijos laikotarpiu.“

Pranešėjas **Ioannis Vardakastanis** pažymėjo: „Norime pasakyti paprastai: ES piliečiai mano, kad visuomenės sveikata turėtų tapti prioritetu tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu, todėl turime stiprinti ES vaidmenį šioje srityje.“ Jis taip pat pabrėžė, kad pandemija atskleidė būtinybę keisti mūsų požiūrį į sveikatos priežiūrą ir aiškiai parodė, kad ji negali būti laikoma preke.

Kaip nuomonėje teigia EESRK, tam, kad būsima Europos sveikatos sąjunga būtų sėkminga, labai svarbu gerinti sveikatos priežiūros darbuotojų darbo sąlygas, įskaitant darbo užmokestį ir paskatas likti šiame sektoriuje, taip pat jų sveikatą ir saugą.

Sveikatos sąjungoje dėmesys turėtų būti skiriamas neužkrečiamosioms ligoms, nes dabartinė pandemija atskleidė pavojingą užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų ryšį. Dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas psichikos sveikatai. (II)

EESRK rezoliucija dėl Konferencijos dėl Europos ateities „Naujas naratyvas Europai“

Balandžio mėn. plenarinėje sesijoje EESRK priėmė rezoliuciją dėl Konferencijos dėl Europos ateities, kurioje ragina „pristatyti naują, kasdienio gyvenimo realijomis grindžiamą Europos naratyvą“, vėl užmegzti ryšį su Europos piliečiais ir juos paskatinti dalyvauti. Kad tai įvyktų, būtina įtraukti organizuotą pilietinę visuomenę ir jai suteikti svarbų vaidmenį.

Rezoliucijoje ***Naujas naratyvas Europai*** pateikiama keletas rekomendacijų, kaip kuo geriau pasinaudoti būsimos Konferencijos dėl Europos ateities suteikiama galimybe kurti labiau klestinčią, tvarią ir lygiateisę ateitį ES. EESRK pirmininkė Christa Schweng pabrėžė, kad

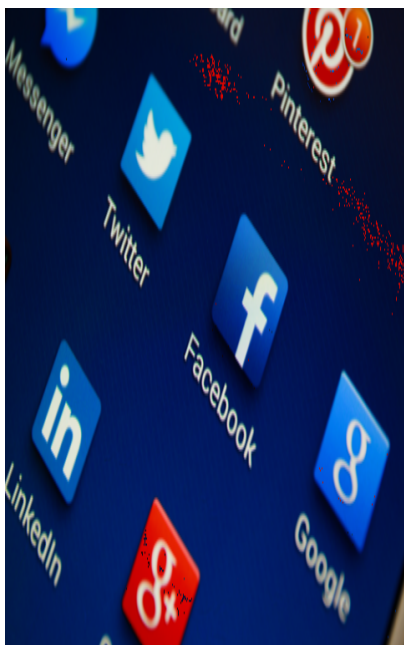
svarbu pasiekti apčiuopiamų rezultatų: „Konferencijoje turi būti pasiekta konkreti ir išmatuojama pažanga, o ne tik paskatintos neįpareigojančios diskusijos; kitaip tariant, per konferencijos renginius išsakytos mintys turėtų virsti konkrečiomis rekomendacijomis dėl ES veiksmų.“

Ch. Schweng pakartojo, kad būtina skatinti piliečių atsakomybę už ES: „Europos ateiviai taip pat reikia naujo, pozityvaus naratyvo. Turime įrodyti ir priminti visiems, kad Europa yra puiki vieta gyventi ir klestėti. Be to, Europos organizuotos pilietinės visuomenės balsas negali likti neišgirstas: jei iš tikrųjų norime sugrąžinti Europos projektą piliečiams, vairą turėtume patikėti pilietinei visuomenei.“

Be kita ko, rezoliucijoje pabrėžiama būtinybė daugiausia dėmesio skirti „teisingam ir tvariam atsigavimui po COVID-19 krizių, sudarant sąlygas kurti įtrauktesnę visuomenę ir siekti ilgalaikio konkurencingumo“.

Dokumente taip pat pripažįstama, kad dvejoja – žalioji ir skaitmeninė pertvarka – yra „itin svarbi“ ir kad būtina pasinaudoti Konferencijos dėl Europos ateities suteikiama galimybe modernizuoti ir pertvarkyti pramonės sektorius ir tiekimo grandines, kad jos išliktų konkurencingos mažiau teršalų išmetančiame pasaulyje.

Trumpai tariant, Konferencija dėl Europos ateities turėtų būti priemone, kuria galėtume pasiekti ilgalaikių pokyčių ES, įskaitant aktyvesnį ir prasmingesnį piliečių ir organizuotos pilietinės visuomenės dalyvavimą Europos viešojoje erdvėje. (dgf)

„Sprendimo dalis“: EESRK pritaria si?lomiems ES reglamentams, kuriais tikimasi suvaldyti technologij? milžines

EESRK nuomone, Europos Komisijos siūlomas Skaitmeninių rinkų aktas ir Skaitmeninių paslaugų aktas, kuriais siekiama pažaboti didėjančią skaitmeninių milžinių galią Europoje, būtų tinkami, jeigu juos papildytų nuostatos dėl technologijų bendrovių apmokestinimo, geresnių platformų darbuotojų darbo sąlygų ir duomenų valdymo.

Balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtame nuomonių rinkinyje EESRK pareiškė pritaręs abiem Europos Komisijos aktams, kuriais tikimasi atgaivinti konkurenciją internete.

Skaitmeninių rinkų aktas yra ilgai lauktas teisės aktas. „Daugiau kaip dešimt metų ES atstovai ragino sudaryti vienodas konkurencijos su didelėmis interneto platformomis sąlygas“, – pareiškė EESRK [nuomonės dėl šio teisės akto](#) pranešėja **Emilie Prouzet**. „Skaitmeninių rinkų aktu Europos Komisija pradeda specialiai šioms labai dideliems subjektams skirtą procesą. Ir mes pritariame daugumai pasiūlymų, juos laikydami geru sprendimu Europai. Skaitmeninių rinkų aktas skirtas interneto prieigos valdytojams, daugiau niekam kitam, tačiau tai jau yra daug!“

Pritardamas Skaitmeninių rinkų aktui EESRK tvirtina, kad reikia papildyti šią teisinę ekosistemą reglamentais, skirtais kitiems svarbiems su skaitmenine ekonomika susijusiems klausimams.

Komitetas pažadėjo labai atidžiai stebėti planuojamus teisės aktus, kurie būtų skirti technologijų milžinių apmokestinimui, platformų darbuotojų darbo sąlygoms, vartotojų apsaugai pasaulinėse rinkose ir kitiems opiems klausimams, kuriuos reikia spręsti norint užtikrinti naudą visiems – vartotojams, darbuotojams ir įmonėms.

EESRK taip pat iš esmės pritaria **Skaitmeninių paslaugų aktui**, kuriuo ketinama reglamentuoti paslaugas, formuojančias ir keičiančias žmonių komunikavimo, jungimosi, vartojimo būdus ir tai, kaip vykdomas verslas.

EESRK nuomone, svarbu paremti Komisijos pastangas išlaikyti vienodas sąlygas visoje ES, kad teisės aktai būtų pritaikyti skaitmeniniam amžiui, nes tokiu būdu Europa įgytų didesnę įtaką pasaulio arenoje.

„Turime užkirsti kelią vidaus rinkos susiskaidymui dėl gausių nacionalinių taisyklių ir reglamentų, kurie gali pakenkti sistemos veikimui ir atimti galimybę visoms Europos įmonėms pasinaudoti stiprios bendrosios rinkos teikiamais pranašumais“, – sakė [EESRK nuomonės dėl Skaitmeninių paslaugų akto](#) pranešėjas **Gonçalo Lobo Xavier**.

EESRK teigia, kad bendros taisyklės taip pat suteikia galimybę Europai nustatyti pasaulinius standartus, kuriais vartotojams būtų užtikrintas aukštas saugumo ir apsaugos lygis, susijęs su interneto prekėmis ir turiniu, panašiai, ką duomenų atveju pavyko pasiekti Bendrojo duomenų apsaugos reglamentu.

Kadangi duomenys šiandienos vis labiau skaitmenizuotoje ekonomikoje tapo „naująja nafta“, Europos Komisija taip pat imasi priemonių, kuriomis būtų skatinamas saugus keitimasis duomenimis taikant bendras

taisykles visoje Europoje.

EESRK tvirtai remia **duomenų valdymo** reglamentą.

„Šis reglamentas suteikia labai įdomią galimybę skatinti europinį skaitmeninimo kelią, kadangi ES šiuo metu yra vienintelė organizacija, kuri rimtai ir išsamiai galvoja, kaip valdyti skaitmeninius duomenis“, – pareiškė **Giuseppe Guerini**, [EESRK nuomonės dėl pasiūlymo dėl duomenų valdymo](#) pranešėjas. „Nenorime eiti pernelyg didelio liberalizavimo keliu, taip pat norime užtikrinti, kad duomenys nebūtų naudojami tiems tikslams, kuriems nepritaria piliečiai. Raginame Europos Komisiją toliau eiti šiuo keliu užtikrinant būtiną paramą šios duomenų valdymo sistemos įgyvendinimui.“ (dm)

Naujoji ES kibernetinio saugumo strategija yra žingsnis ? priek?

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas teigiamai įvertino naują ES kibernetinio saugumo priemonių rinkinį, tačiau atkreipė dėmesį į sunkumus sprendžiant Europos didžiulio kibernetinių įgūdžių atotrūkio problemą. EESRK nuomone, esminiems subjektams taip pat reikia racionalizuotų, supaprastintų ir aiškiau taikomų gairių.

Balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje EESRK teigiamai įvertino naują ES kibernetinio saugumo strategiją, pavadindamas ją pozityviu žingsniu stengiantis apsaugoti vyriausybes, žmones ir įmones nuo kibernetinių grėsmių ir užtikrinti ekonomikos augimą – šioje srityje ES atrodo labai pažeidžiama, joje kibernetinių nusikaltimų ekonominis poveikis siekia 0,84 proc. BVP, kai tuo tarpu Šiaurės Amerikoje jis yra mažesnis ir sudaro 0,78 proc. BVP.

Tačiau EESRK pabrėžia, kad Europoje konstatuojamas didžiulis kibernetinio saugumo įgūdžių trūkumas ir kad strategija nėra pakankama, kad padėtų šį trūkumą įveikti. Kibernetinio saugumo specialistų paklausa pastaraisiais metais augo ir smarkiai šoktelėjo į viršų kilus pandemijai.

Tačiau pareigų yra daugiau nei jas užimti galinčių specialistų: iki 2022 m. kibernetinio saugumo specialistų laisvų darbo vietų ES skaičius turėtų pasiekti 200 tūkst.

„Akivaizdu, kad ES labai reikia parengtų specialistų, kurie dirbtų su kibernetiniu saugumu susijusius darbus tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuje, užtikrindami asmenų, įmonių ir ES saugumą“, – pareiškė [strategijai skirtos EESRK nuomonės](#) pranešėjas **Philip von Brockdorff**. „Būtent todėl EESRK primygtinai rekomenduoja sukurti suderintą karjeros kibernetinio saugumo srityje trajektorijos priemonę, kuri padės spręsti didėjančio įgūdžių atotrūkio problemą ES.“

JAV jau turi šią [karjeros kibernetinio saugumo srityje trajektorijos priemonę](#), kuri padės žmonėms, galvojantiems apie karjerą kibernetinio saugumo srityje, pasirinkti karjeros kryptį, ją kurti ir jos laikytis.

EESRK teigimu, Europa galėtų šią priemonę parengti visos ES mastu, nes taip būtų galima paruošti kibernetinio saugumo darbuotojų, turinčių visoje Europoje palyginamą įgūdžių ir galinčių judėti per sienas, kad būtų galima patenkinti šį sparčiai augančio sektoriaus paklausą visoje ES.

Balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje kitoje nuomonėje, kurią parengė **Maurizio Mensi**, EESRK teigiamai įvertino du Komisijos pasiūlymus, kuriais siekiama užtikrinti didesnę viešųjų ir privačių svarbių subjektų atsparumą kibernetinėms grėsmėms ir fiziniams išpuoliams, pažymėdamas, kad reikia stiprinti pramonę ir inovacijų pajėgumą įtraukiai, taikant keturiais ramsčiais – duomenų apsauga, pagrindinėmis teisėmis, saugumu ir kibernetiniu saugumu – pagrįstą strategiją.

Tačiau siekiant racionalizavimo ir supaprastinimo Komitetas ragina du pasiūlymus sujungti į vieną dokumentą, nes jie yra tarpusavyje susiję ir vienas kitą papildo (vienas pirmiausia skirtas kibernetiniam saugumui, o kitas – fiziniam saugumui), o kai kurios nuostatos dubliuojasi.

Kalbėdamas apie taikymo sritį Komitetas pabrėžia, kad reikia konkrečių ir aiškesnių gairių, kurios leistų tiksliai nustatyti „esminius“ subjektus, kuriems būtų taikoma siūloma direktyva. Komentuodamas tai **M. Mensi** sakė: „Kriterijai, kuriais remiantis nustatomi „esminiai“ ir „svarbūs“ subjektai ekonomikai ir visuomenei nepaprastai svarbiuose sektoriuose turėtų būti tiksliau apibrėžti. Mums reikia užtikrinti, kad skirtingos nacionalinės strategijos nesukurs kliūčių prekybai arba laisvam prekių ir paslaugų judėjimui, nes tai sukeltų pavojų įmonėms ir trukdytų prekybai.“ (dm/mp)

[Naujo ES romams skirto strateginio plano sėkmė? priklausoma nuo valstybių narių?](#)

Pasimokiusi iš praėjusių dešimtmetį išryškėjusių [ankstesnio ES romams skirto strateginio plano](#) trūkumų, Europos Komisija yra pasiryžusi iki 2030 m. pasiekti pagrindinius naujojo romų strateginio plano tikslus, įveikti diskriminacinį atotrūkį ir mažiausiai per pusę sumažinti socialinę ir ekonominę atskirtį. Tačiau valstybių narių vaidmuo siekiant apčiuopiamų rezultatų yra nepaprastai svarbus. Jeigu nebus veiksmingų nacionalinių strategijų ir pragmatiškų priemonių, naujasis planas gali būti toks pat nesėkmingas kaip ir jo pirmtakas.

Internetinio klausymo „Naujasis ES romų integracijos strateginis planas: nuomonės ir lūkesčiai, siejami su romų bendruomenių ateitimi“ dalyviai nurodė, kad priežastis, dėl kurios ankstesnei strategijai nepavyko pasiekti gerų rezultatų, buvo susijusi su politine situacija ir kai kurių valstybių

narių paramos trūkumu.

[Naujoji romų strategija](#) paremta trimis ramsčiais: lygybe, įtrauktimi ir dalyvavimu ir papildo ankstesnėje strategijoje marginalizuotų romų socialinę ir ekonominę integraciją ir ją iš esmės keičia.

Naujoji romų strategija turi daug privalumų, tačiau įgyvendinimo problemos tebėra tos pačios.

ERGO tinklo atstovė **Isabela Mihalache** teigiamai įvertino naują planą, nes jame numatyta keletas priemonių sinergija ir papildomos ES politikos priemonės, tačiau ji teigė, kad bendri būtiniausi valstybių narių įsipareigojimai išliko gana bendro pobūdžio.

Europos romų teisių centro atstovas **Bernard Rorke** perspėjo: „Jeigu romų piliečių atžvilgiu teisingumas nebus taikomas be nusistatymo, šis pagrindas bus lygiai toks pat nesėkmingas kaip ir pirmasis.“

Panašiai kalbėjo ir Bukarešte veikiančio Romų ir mažumų politikos centro atstovas **Florin Botonogu**, kuris pabrėžė, kad sprendimai turi būti realistiški.

EESRK teminės tyrimo grupės dėl romų įtraukties pirmininkas **Alfredas Jonuška** paragino pilietinės visuomenės ir nevyriausybines organizacijas kalbėti garsiai, kad jų balsas būtų išgirstas, nes nors ir padaryta pažanga, pasiekti dar reikia labai daug. (at)

[#EuropeDay 2021 – EESRK svarbesnis nei bet kada](#)

Šiemet EESRK, ES organizuotos pilietinės visuomenės namuose, Europos diena vyko virtualiai! Komitetas savo interneto svetainėje surengė įvairių renginių, skirtų Europos Sąjungai ir 71-osioms Šumano deklaracijos, kuria prasidėjo Europos integracija, metinėms, parodydamas, koks svarbus ir unikalus vaidmuo šiais laikais tenka Europos pilietinės visuomenės organizacijoms, pradedant jų dalyvavimu atsigavimo veikloje, baigiant jų svarbiu darbu reaguojant į mūsų kasdienius iššūkius.

Plačią renginių darbotvarkę sudarė [virtualūs pokalbiai](#), [360° virtualus apsilankymas](#) Komiteto rūmuose ir kita interaktyvi veikla, kuri suteikė

lankytojams galimybę daugiau sužinoti apie tai, kaip dirba EESRK, kokia yra jo konsultacinė funkcija ES sprendimų priėmimo procese ir kokia yra Komiteto narių veikla.

Komitetas taip pat surengė [internetinį seminarą](#) „Dalyvaujamoji demokratija: svarbus Konferencijos dėl Europos ateities ramstis“, kurio vedėjas buvo už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininkės pavaduotojas **Cilian Lohan** ir kuriame dalyvavę EESRK nariai **Milena Angelova**, **Tatjana Babrauskienė**, **Miroslav Hajnoš**, **Violeta Jelić** ir **Elena Sinkevičiūtė** kalbėjo apie tai, kaip pilietinės visuomenės organizacijos galėtų atlikti svarbesnį vaidmenį Europos lygmeniu, kad jų neįkainojamas indėlis taptų dar veiksmingesnis.

Mes jau laukiame kitų metų, kai EESRK OPEN DAY renginiai sugrįš į Komiteto rūmus, Jacques Delors pastatą Briuselio europiniame kvartale! (mp)

EESRK pritaria iniciatyvoms, kuriomis siekiama sumažinti pesticidų pavojus, tačiau pabrėžia, kad reikia ieškoti alternatyvių ekonomiškai naudingų sprendimų

Augalų apsaugos produktų (arba pesticidų) naudojimui žemės ūkyje ES taikomos vienos griežčiausių taisyklių visame pasaulyje. Tačiau dar daug galima padaryti gerinant reguliavimo konvergenciją, kad būtų sumažinta pesticidų naudojimo keliamo rizika ir garantuotas sveiko ir saugaus maisto tiekimas pasaulio gyventojams, kurių skaičius nuolat auga.

Norėdamas prisidėti prie Komisijos atlikto [Direktyvos 2009/128/EB](#) dėl tausiojo pesticidų naudojimo įvertinimo EESRK priėmė [informacinį](#)

[pranešimą](#) šia tema.

Praėjus daugiau kaip 10 direktyvos įgyvendinimo metų būtina įvertinti, ar ji vis dar atitinka savo paskirtį.

Nors pesticidų valdymo ir tvarkymo srityje padaryta reikšminga pažanga, nepakankamos žinios vis dar yra pagrindinė kliūtis optimaliam pesticidų naudojimui.

Direktyvos dėl tausiojo pesticidų naudojimo trūkumai taip pat siejami su šio teisės akto vykdymo stebėseną ir vykdymo užtikrinimu, taip pat nėra nustatyta veiksmingų sankcijų taisyklių nesilaikančioms valstybėms narėms.

Nors Europos ūkininkai tebėra tvirtai įsipareigoję pereiti prie tvaresnės žemės ūkio praktikos, visuotinai sutariama, kad trūksta alternatyvių sprendimų ir naujų technologijų, kurios būtų pakankamai ekonomiškai veiksmingos ir užtikrintų gerą pasėlių priežiūrą.

„Mums reikia holistinio ir plataus užmojo požiūrio, kad sukurtume tokį teisėkūros pagrindą, kuris leistų mums pesticidų naudojimo klausimus spręsti darniai, nuosekliai ir remiantis mokslu“, – teigia EESRK pranešėjas **José Manuel Roche Ramo**. (mr)

EESRK ragina greitai, vienodai ir saugiai ? gyvendinti ES COVID-19 pažymėjimą?

Praėjus daugiau kaip metams, kai ES piliečiai negali pasinaudoti viena pagrindinių ES vertybių, ES skaitmeninis COVID pažymėjimas, vietoje Komisijos pasiūlyto „Skaitmeninio žaliojo pažymėjimo“, sudarys sąlygas laisvam ir saugiam judėjimui Europoje. EESRK pritaria pažymėjimui kaip puikiam bendram standartui, kuris sumažins keliautojų patiriamus sunkumus ir sudarys palankesnes sąlygas jų judėjimui, jeigu tik bus visiškai gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi duomenų apsaugos reikalavimų.

Savo [nuomonėje](#) EESRK teigia, kad su pažymėjimu bus lengviau keliauti, tačiau mano, kad siūlomas reglamentas nenustato prievolės ar teisės skiepytis. „Šis pažymėjimas turi būti skaidrus ir jis turi saugoti mūsų privatų gyvenimą“, – pabrėžia nuomonę pranešėjas **George Vernicos**.

Reikia atsižvelgti į socialinius ir etinius aspektus

Pažymėjimas ne tik patvirtins, kad asmuo yra paskiepytas, jame tai pat bus galima pateikti naujausių PGR testų rezultatus ir informaciją, kad asmuo yra persirgęs SARS-CoV-2 infekcija.

Nacionalinės valdžios institucijos privalo užtikrinti, kad pažymėjimas būtų sparčiai įgyvendinamas ir nekainuotų piliečiams, taip pat užtikrinti, kad nė vienas nebūtų diskriminuojamas. EESRK pabrėžia, kad dėl pažymėjimo neturi būti diskriminavimo darbo vietoje ir neturi būti atvertas kelias darbo užmokesčio dempingui, kai įdarbinami tik paskiepyti asmenys iš trečiųjų šalių.

Ypatingą dėmesį reikėtų skirti duomenų apsaugai, todėl labai svarbu, kad valstybės narės turėtų sąveikias sistemas su vienodai griežtomis duomenų apsaugos nuostatomis. (at)

ES kaip pasaulinio masto veikėja po pandemijos. Tolesni veiksmai

Dėl COVID-19 pandemijos sulėtėjo daugelio ekonomikos sektorių veikla ir kartu iš esmės pasikeitė pasaulinė galios pusiausvyra. Todėl ES ieško tinkamos strategijos, kaip stiprinti savo, kaip pasaulinio masto ekonominės veikėjos, vaidmenį, įgyvendindama politiką, kuria siekiama stiprinti tarptautinį euro vaidmenį, didinti ES finansų rinkų infrastruktūros atsparumą ir geriau įgyvendinti trečiosioms šalims skirtas sankcijas.

Atsižvelgdama į tai, Europos Komisija paskelbė komunikatą [*Europos ekonomikos ir finansų sistemos atvirumo, tvirtumo ir atsparumo didinimas*](#), kuriuo siekiama sudaryti galimybes Europai atlikti pagrindinį vaidmenį pasaulio ekonomikos ir finansų sistemoje, kartu apsaugant ES nuo nesąžiningos trečiųjų šalių ir jose įsikūrusių įmonių praktikos ir piktnaudžiavimo. Komunikato turinys buvo analizuojamas [*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto*](#) (EESC) surengtame klausyme

siekiant parengti nuomonę šia tema.

Savo įžanginėje kalboje Europos Parlamento narė ir pranešimo [*dėl tarptautinio euro vaidmens stiprinimo*](#) autorė **Danuta Maria Hübner** paaiškino, kad geopolitiniai pokyčiai ir pasauliniai iššūkiai, įskaitant COVID-19 pandemiją, išryškino poreikį didinti ES ekonomikos atsparumą, ir pridūrė, kad likvidesnė ES finansų sistema galėtų sustiprinti tarptautinį euro vaidmenį, o tai savo ruožtu taip pat padėtų sumažinti pažeidžiamumą būsimoms krizėms.

EESRK nuomonės dėl [*Europos ekonomikos ir finansų sistemos atvirumo, tvirtumo ir atsparumo didinimo*](#) pranešėjas **Tomasz Wróblewski** apžvelgė pagrindinius diskusijos punktus: „Turime imtis ryžtingų ir netradicinių priemonių tarptautiniam euro vaidmeniui stiprinti. Tai bus labai svarbu siekiant užtikrinti, kad po pandemijos mūsų ekonomika augtų.“ (dgf)

Europinė teisės sistema LGBTQ asmenų teisėms apsaugoti

Visoje Europoje LGBTQ asmenys kenčia nuo diskriminacijos, o tai daro poveikį jų mokymosi rezultatams, darbo perspektyvoms, gerovei ir netgi galimybėms naudotis pagrindinėmis teisėmis, tokiomis kaip judėjimo laisvė ES.

Dėl tokios situacijos [Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas](#) (EESRK) balandžio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje siūlo parengti antidiskriminacinį reglamentą, kuriame ES lygmeniu būtų apibrėžta „šeimos“ sąvoka.

Nuomonėje teigiamai vertinama Europos Komisijos priimta [2020-2025 m. LGBTQ lygybės strategija](#), kuria Europos lygmeniu priimant teisėkūros priemonės siekiama sumažinti diskriminaciją ir užtikrinti LGBTQ asmenų saugumą ir pagrindines teises ES.

Nuomonės pranešėjas **Ionut Sibian** pažymėjo, kad strategija yra savalaikė ir teigiamai įvertino Europos Komisijos drąsą priimti šią strategiją „tokiomis aplinkybėmis, kai Europos lygmeniu stiprėja homofobija ir transfobija“.

Priimtame tekste raginama apibrėžti „šeimos“ sąvoką, kurią pripažintų visos ES valstybės narės, garantuojant, kad vadinamųjų „vaivorykštės šeimų“ teisės būtų gerbiamos visoje ES, ypač tarpvalstybinėse situacijose. EESRK taip pat ragina Europos Sąjungą nedelsiant nustatyti aktyvios užimtumo politikos įgyvendinimo veiksmų kryptis, kad valstybės narės galėtų parengti tokius nacionalinius užimtumo planus, kuriuose būtų numatytos konkrečios priemonės LGBTQ asmenims, ir ragina visose valstybės narėse uždrausti vadinamąją „atvertimo“ praktiką ir gydymą. (dgf)

Judumas ES turi būti tvarus ir pažangus

ES ateities transportas turi būti tvarus, socialinis ir pažangus: būtent toks yra šio sektoriaus, kuriame pastaruoju metu vyksta dideli pokyčiai ir kuris labai nukentėjo nuo COVID-19 pandemijos, uždavinys. Plenarinės sesijos metu, 2021 m. balandžio 28 d. surengtose diskusijose dėl Komisijos parengtos naujosios transporto strategijos EESRK pirmininkė Christa Schweng pasakė, kad Europai reikia gyvenimo COVID-19 krizei pasibaigus vizijos; transporto srityje šią viziją sudarytų tvarus, pažangus ir atsparus judumas.

Tam pritarė už transportą atsakinga Europos Komisijos narė **Adina Vălean**, pabrėžusi, kad pandemija nepakeitė Komisijos bendros transporto vizijos: ši vizija aiškiai įtvirtinta ES žaliojo kurso strategijoje ir yra grindžiama priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir skaitmenizavimo ramsčiais.

EESRK iš esmės pritaria bendram požiūriui derinti Komisijos Darnaus ir išmanaus judumo strategiją su Europos žaliojo kurso tikslais. Vis dėlto **Stefan Back** ir **Tanja Buzek** parengtoje ir 2021 m. balandžio 27 d. priimtoje nuomonėje keliamas klausimas, ar šis požiūris užtikrina tinkamą techninių priemonių ir transporto politikos pusiausvyrą.

Daugelis siūlomų veiksmų, susijusių su tvarumu ir skaitmeninimu, turi plataus masto padarinių bendrajai rinkai ir transporto sektoriaus darbuotojams. Deja, strategijoje šiems aspektams skiriama nepakankamai dėmesio, o tai gali pakenkti sėkmingam jos įgyvendinimui. Be to, tvari ir skaitmeninė ES transporto transformacija bus įmanoma tik tuo atveju, jei visas sektorius ir su juo susijusi ES pramoninė bazė taps konkurencingesni. (mp)

Kaimo vietovių teritorinė plėtra: vien su BŽŪP to nepasieksime

Turime siekti, kad kaimo ir miesto vietovių atotrūkis negilėtų ir turime geriau koordinuoti politiką, kad šis atotrūkis būtų įveiktas. Vien naujosios BŽŪP nepakaks šių tarpusavyje susijusių sričių pusiausvyrai atkurti. Kad Europa iš tikrųjų kovotų su nelygybe, turime sutelkti daugiau politikos ir finansavimo priemonių.

Balandžio mėn. plenarinėje sesijoje EESRK priėmė [informacinį pranešimą](#), kuriame Komisijos prašymu pateikė papildomą vertinimą, kaip dabartinės 2014–2020 m. ES bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) priemonės prisidėjo prie subalansuotos kaimo vietovių teritorinės plėtros.

Remdamasis konsultacijomis penkiose atrinktose ES šalyse (Prancūzijoje, Vengrijoje, Airijoje, Italijoje ir Ispanijoje), EESRK išnagrinėjo, kaip BŽŪP gali padėti sumažinti socialinį ir ekonominį disbalansą kaimo vietovėse.

ES politikos priemonių nuoseklumo stoka

Nors BŽŪP yra svarbi politika, kuria finansuojamas ir palaikomas užimtumas žemės ūkio sektoriuje, svarbus vaidmuo tenka ir kitoms esamoms finansavimo programoms, kurios papildo BŽŪP. Tačiau EESRK nustatė, kad suderinimas su kitomis ES, nacionalinėmis ir (arba) vietos politikos kryptimis nėra optimalus socialinės politikos, maisto, aplinkos politikos, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei prekybos požiūriu. Reikia visiškai suderinti aplinkos, ekonomikos ir socialinį tvarumą.

Rekomendacijos būsimai BŽŪP

Paaiškėjo, kad LEADER ir Bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP) greičiausiai yra veiksmingiausios BŽŪP priemonės. Vis dėlto politiką reikia aprūpinti didesniais ištekliais ir optimizuoti. „Kad programos veiktų tinkamai ir kad būtų pakankamai atsižvelgta į vietos poreikius, būtinas pilietinės visuomenės organizacijų

dalyvavimas“, – pažymėjo EESRK pranešėja Piroska Kállay.

Socialinis ūkininkavimas taip pat buvo įvertintas kaip veiksminga 2014–2020 m. BŪŽP priemonė, kurią reikėtų dar labiau remti.

BŽŪP priemonės neturi pozityvaus poveikio užimtumui kaimo vietovėse, kuris reikalingas daugumai šalių. Aplankytose šalyse keletas suinteresuotųjų subjektų primygtinai pabrėžė socialinių sąlygų taikymo svarbą. „Todėl socialinėmis sąlygomis BŽŪP finansavimui gauti būtina užtikrinti darbo teises ir deramas darbo sąlygas“, – pažymėjo P. Kállay

Taip pat reikėtų įsteigti Kaimo plėtros observatoriją. (mr)

GRUPI? NAUJIENOS

ES atsigavimo planuose būtina atsižvelgti į trūkumus, kuriuos atskleidė COVID-19 krizė?

parengė EESRK Darbdavių grupė

Šį mėnesį Europos Komisija paskelbė savo ilgai lauktą pramonės strategijos peržiūrą. Tačiau labiau nei strategijų įmonėms reikia sparčių veiksmų, kurie padėtų Europai atgauti konkurencingumą ir vėl augti.

Šiuo metu Europos ekonominis augimas atsilieka nuo JAV ir Kinijos. Nors naujausia Europos Komisijos 2021 m. pavasario prognozė atrodo optimistiškesnė, darbdaviai yra įsitikinę, kad ekonominė veikla per dieną į prieškrizinį lygį nesugrįš.

Kaip susigrąžinti augimą ir konkurencingumą nėra paslaptis. Atsigavimo planuose turi būti numatyta, kaip pašalinti pandeminės krizės metu

išryškėjusias spragas. Būtina spręsti pernelyg didelės priklausomybės nuo tam tikrų tiekimo grandinių klausimą. Mums reikia įvairinimo, kad būtų išsaugotas konkurencingumas ir jis kuriamas naujose srityse.

Be to, reikia nuoseklesnės inovacijų ekosistemos, kuri leistų MVĮ dalyvauti ir kuri pagerintų prieigą regionams, turintiems mažiau galimybių atsitiesti nuo skaudžių pandemijos ekonominių padarinių. Be inovacijų pramonei reikia pigios energijos, reikia kurti naujus elektros rinkos modelius ir skatinti energetikos pertvarką pereinant prie švaresnio kuro.

Ne mažiau svarbu yra tai, kad žmonės ir įmonės turi jaustis esą atsakingi už šią pertvarkos darbotvarkę siekiant atsigavimo. Procesas įgaus pagreitį tik tokiu atveju, jeigu žmonės norės dalyvauti pertvarkoje. Mes nebegalime lūkuriuoti ir jokia strategija nebus sėkminga, jeigu jos nerems visuomenė.

Todėl dabar, kai jau turime strategiją, mums reikia vėl pajusti būtinybę skubiai įgyvendinti pokyčius, ypač jeigu norime pasiekti aukščiausius augimo ir konkurencingumo rodiklius. Kova bus sunki, tačiau ją privalome laimėti.

Dabar, kai EESRK ir pranešėja Sandra Parthie rengia nuomonę dėl *Naujos pramonės strategijos atnaujinimo*, esame įsitikinę, kad rasime vertingų argumentų, kuriais įtikinsime Parlamentą ir Tarybą. Tokiu būdu galėsime nuo strategijos pereiti prie veiksmų.

Kategorija „Worker's voice“ (Darbuotojų balsas): dabar yra tas politinis impulsas darbuotojų dalyvavimo teisėms stiprinti

parengė EESRK Darbuotojų grupė

„Politis impulsas darbuotojų dalyvavimo teisėms stiprinti jau suteiktas“, - pareiškė Darbuotojų grupės pirmininkas Oliver Röpke, primindamas piliečių raginimus siekti daugiau demokratijos Konferencijoje dėl Europos ateities ir politinių vadovų įsipareigojimą Porto aukščiausiojo lygio susitikime

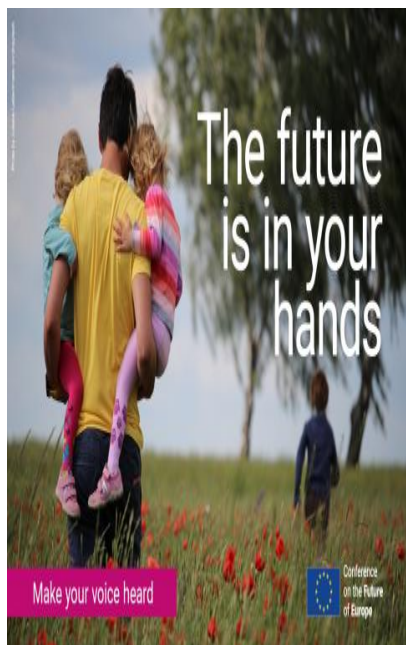
įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą.

Šiais žodžiais 2021 m. gegužės 19 d. O. Röpke pradėjo patį pirmąjį EESRK kategorijos „Darbuotojų balsas už demokratiškesnį dalyvavimą“ posėdį, kuriame dalyvavo Darbuotojų grupės nariai.

Reikia tvirtos ES sistemos privalomam darbuotojų informavimui, konsultavimuisi su jais ir jų dalyvavimui įmonių sprendimų priėmimo procesuose užtikrinti, nes darbuotojai atlieka labai svarbų vaidmenį vykdant teisingą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Šią būtinybę pabrėžia rimta grėsmė darbuotojų dalyvavimo teisėms, pavyzdžiui, įmonių restruktūrizavimas, darbo vietų perkėlimas į Aziją ar naujų technologijų arba dirbtinio intelekto grindžiamų procesų įvedimas. Visi šie pokyčiai gali įmonėse radikaliai pakeisti profesinius profilius arba dėl to daug darbuotojų gali netekti darbo, darbuotojams, kurie labiausiai nukenčia nuo šių pokyčių, nesuteikiant galimybės dalyvauti priimančioms sprendimus.

Kitos grėsmės, apie kurias pranešė keletas narių, užsiminusių apie neseniai įvykusius išpuolius dėl kolektyvinių derybų, kyla dėl vyriausybių, kurios bando apriboti darbuotojų teises ir susilpninti socialinių partnerių vaidmenį ekonominiuose ir politiniuose sprendimų priėmimo procesuose. Kategorijos sukūrimas sutampa su Europos Parlamento iniciatyva stiprinti demokratiją darbe. Buvusi Darbuotojų grupės pirmininkė ir EP pranešimo „Demokratija darbe: Europos darbuotojų dalyvavimo teisių sistema ir Europos darbo tarybos direktyvos peržiūra“ autorė Gabriele Bischoff pristatė šiuo metu rengiamą savo dokumentą ir pabrėžė, kad atsparumas ir demokratija darbe yra labai svarbūs tvarioms įmonėms.

Naujoji kategorija taps forumu diskusijoms šiuo klausimu su ES institucijomis, socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, kad demokratijos darbe stiprinimas taptų ES politinės darbotvarkės prioritetu ir būtų integruojamas į EESRK darbą.

Galimyb? perduoti vair? pilietinei visuomenei

Séamus Bolland, grupės „Įvairovė Europa“ pirmininkas

Konferencija dėl Europos ateities suteikia galimybių pilietinės visuomenės organizacijoms ir piliečiams būti išgirstiems ir formuoti ateitį. Ji taip pat atvers galimybių tvariems ir į žmones orientuotiems pokyčiams.

Grupei „Įvairovė Europa“ ypatingai svarbūs trys dalykai.

Pirmiausia, šis procesas yra galimybė **formuoti ateitį!** Jis leis **užtikrintai perduoti vairą pilietinei visuomenei**. Iš Konferencijos mes tikimės, kad Europos ir nacionalinės valdžios institucijos iš tiesų **pripažins, kad pilietinės visuomenės organizacijos yra bendros gerovės sergėtojos**. Kad jos **neatsiejamai nuo sprendimų paieškos**. Tikimės, kad bus pripažinta, jog pilietinei visuomenei tenka svarbus vaidmuo kuriant pasitikėjimą, formuojant visuomenės nuomonę ir pozityviai

skatinant pokyčius.

Antra, Konferencija dėl Europos ateities turėtų paskatinti **mąstymo slinktį**. Pasikeitus mąstymui ateitis ir atsigavimas po COVID-19 pandemijos bus neatsiejami nuo **politikos nuoseklumo** ir **Darna vystymosi tikslų**. **Aišku, kad skurdo mažinimas yra pirmasis DVT ir turi būti mūsų ateities pagrindas**.

Trečia, bet kokioje diskusijoje dėl ES ateities būtina prisiminti, kad COVID-19 **paskatino piliečius labiau gerbti** solidarumo, socialinio teisingumo, kartų bendradarbiavimo, lyčių lygybės ir teisingos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos **vertybes**. Dabar atėjo laikas **nukreipti visuomenės paramą į tas vertybes**, kad galėtume **iš naujo apmąstyti savo augimo ir valdymo modelius**. Reikia kurti lygesnę visuomenę, paremtą piliečių gerove. Reikia perimti naujas gerovės ir vystymosi neapsiribojant BVP sąvokas, kartu gerbiant piliečių nuomonę ir teises.

Tegul Jūsų balsas būna išgirstas!: <https://futureu.europa.eu/>

#TheFutureIsYours

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Nauja brošiūra „Pagarba ir orumas EESRK“

EESRK išleido naują brošiūrą „Pagarba ir orumas EESRK“, kurią galite rasti [čia](#).

Brošiūroje pateikiama informacijos apie persvarstytą [elgesio kodeksą](#), kuris buvo patvirtintas sausio mėn., ir praktinių patarimų dėl pagarbaus ir etiško elgesio EESRK, kaip išvengti priekabiavimo situacijų ir į ką prireikus kreiptis, įskaitant Etikos komitetą.

Leidinyje nušviečiamas tvirtas EESRK įsipareigojimas laikytis aukštų etikos standartų ir šiuolaikiškų bei skaidrių darbo metodų. (mwj)

Redaktorės

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Numerų rengėjos

Amalia Tsoumani (at)
Aude François (af)
Chloé Lahousse (cl)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)

Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Nicola Accardo (na)
Pablo Ribera Paya (prp)
Stefano Martinelli (sm)

Koordinatorė

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)

Adresas

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476

E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarini? sesij? metu. ? EESRK info leidžiamas 23 kalbomis.

EESRK info n?ra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pob?džio dokumentai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.

Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda ? šaltin? – EESRK info – ir kopija nusiun?iama redaktoriui.

06/2021